

Fundusze Europejskie

PRZEGLĄD ŚRÓDOKRESOWY PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA LUBELSKIEGO 2021-2027

wraz ze stanowiskiem Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 odnośnie uwag zgłoszonych przez Członkinie i Członków Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

6 lutego 2025 r.

PRZEGLĄD ŚRÓDOKRESOWY – przebieg procesu (1)

1 października 2024 r.

- **uchwała Zarządu Województwa Lubelskiego** nr XLVI/838/2024 - przyjęcie projektu zmian w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz Formularza oceny przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027
- **przekazanie** ww. dokumentów do KE i MFiPR oraz Komitetu Monitorującego FEL 2021-2027

1 – 15 października 2024 r.

- **konsultacje dokumentów** przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 na forum Komitetu Monitorującego FEL 2021-2027

23 października 2024 r. (Grupy Robocze przy KM FEL) oraz 28 października 2024 r. (posiedzenie KM FEL)

- **omówienie** procesu przeglądu śródkresowego, projektu zmian w FEL 2021-2027 oraz uwag zgłoszonych przez Członków/Członkinie KM FEL 2021-2027

PRZEGLĄD ŚRÓDOKRESOWY – przebieg procesu (2)

26 listopada 2024 r.

- Roczne spotkanie przeglądowe z Komisją Europejską (jednym z tematów był przegląd śródkresowy)

12 grudnia 2024 r.

- Spotkanie on-line IZ PR z Komisją Europejską w sprawie instrumentów finansowych

Styczeń 2025 r.

- Kompleksowa aktualizacja dokumentów przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027, w tym aktualizacja danych według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

PRZEGLĄD ŚRÓDOKRESOWY – przebieg procesu (3)

14 stycznia 2025 r.

- **uchwała Zarządu Województwa Lubelskiego nr LXXVIII/1459/2025** - przyjęcie aktualizacji projektu zmian w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz Formularza oceny przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027

14 stycznia 2025 r.

- **przekazanie** dokumentów przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 **do MFiPR celem roboczych uzgodnień**

15 – 29 stycznia 2025 r.

- **Konsultacje** dokumentów przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 na forum KM FEL

3 lutego 2025 r.

- **Posiedzenia Grup Roboczych KM FEL 2021-2027** – omówienie sposobu rozpatrzenia uwag i zmian wprowadzonych do dokumentów przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027

4 lutego 2025 r.

- **uchwała Zarządu Województwa Lubelskiego nr LXXXVI/1580/2025** - przyjęcie aktualizacji dokumentów przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 **po uwagach KM FEL**

PRZEGLĄD ŚRÓDOKRESOWY – przebieg procesu (4)

6 lutego 2025 r.

- **Uchwała KM FEL** w sprawie zatwierdzenia propozycji zmian w programie FEL 2021-2027

7 lutego 2025 r.

- **uchwała Zarządu Województwa Lubelskiego** - przyjęcie aktualizacji dokumentów przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 – **włączenie do projektu zmiany FEL 2021-2027 autokorekty IZ FEL na KM FEL**

W przypadku zatwierdzenia dokumentów przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 przez KM FEL (uchwała KM FEL)

- przekazanie do Komisji Europejskiej celem roboczych uzgodnień – 7 lutego 2025 r.
- przekazanie do MFiPR – 7 lutego 2025 r.
- przekazanie do **RDOŚ i SANEPID** (prośba o odstąpienie w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko) – po 7 lutego 2025 r.

Kolejne kroki

- Uzgodnienia z **Komisją Europejską**
- Uzgodnienia z **RDOŚ i SANEPID** w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (odstąpienie)
- Uzyskanie **formalnej opinii MFiPR**
- Zatwierdzenie przez **Zarząd Województwa Lubelskiego** przed przekazaniem do Komisji Europejskiej
- **Do 31 marca 2025 r.** – przekazanie dokumentów przeglądu śródkresowego przez SFC2021 do Komisji Europejskiej (zmiana programu FEL 2021-2027 i Formularz oceny przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027)

Zmiany w stosunku do wersji dokumentów z dnia 1 października 2024 r.

W toku prac zaktualizowane zostały dokumenty, dotyczące przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027, tj.

1. Formularz oceny przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027,
2. Wykaz zmian w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – plik excel;
3. Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – dokument roboczy, który zawiera zmiany w trybie „rejestruj zmiany”, stanowiący załącznik do ww. Formularza.

WAŻNE: Ze względu na fakt, że projekt zmiany FEL 2021-2027 obejmuje zarówno zmiany **wynikające z oceny przeglądu śródkresowego - oznaczone w prezentacji: (+)**, jak i **niewynikające z oceny przeglądu śródkresowego - oznaczone w prezentacji: (-)**, zostały one w każdym przypadku **rozróżnione w Wykazie zmian w odrębnej kolumnie pn. „Czy zmiana wynika z MTR”** (MTR – Mid-term review tj. przegląd śródkresowy) **poprzez wskazanie Tak/Nie.**

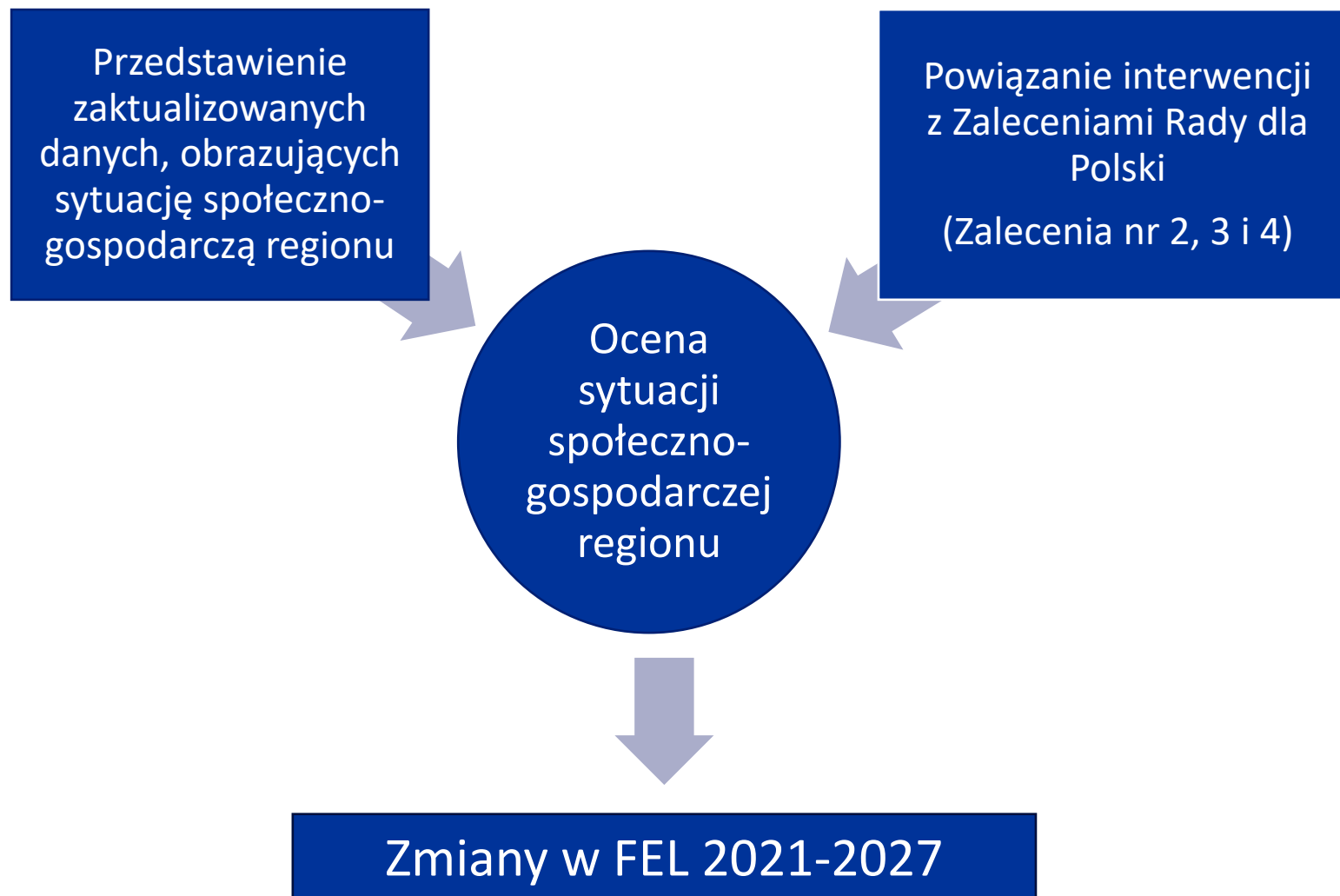
1. **Formularz oceny przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027** zaktualizowano kompleksowo według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.
2. Ponadto, dokument **uzupełniono o:**
  - a) **analizę i ocenę sytuacji społeczno-gospodarczej regionu**, ze szczególnym naciskiem na potrzeby terytorialne, z uwzględnieniem wszelkich istotnych negatywnych zmian finansowych, gospodarczych lub społecznych (analiza ta stanowi załącznik nr 1 do Formularza oceny przeglądu śródkresowego),
  - b) analizę i ocenę sytuacji społeczno-gospodarczej regionu w kontekście planowanego zmniejszenia alokacji na **instrumenty finansowe** w programie FEL 2021-2027;
  - c) odniesienie w zakresie spójności programu FEL 2021-2027 z **Krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021-2030** oraz **Europejskim filarem praw socjalnych**;

Formularz oceny przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

- d) informacje wskazane przez Komisję Europejską w wyniku spotkania rocznego**, które miało miejsce w dniu 26 listopada 2024 r., tj.:
- sytuacja na granicy z Białorusią/analiza sytuacji w świetle nowej Deklaracji przyjętej 20 listopada 2024 r. („Wspólna Deklaracja Estonii, Łotwy, Litwy i Polski w sprawie budowania silnych i odpornych regionów UE, graniczących z państwami agresorami”);
  - ocena wpływu wojny na sytuację społeczno-ekonomiczną w regionie (w tym w różnych sektorach gospodarki); sytuacja obywateli państw trzecich w regionie, w tym konsekwencje oddziaływania granicy z Białorusią;
  - intensyfikacja działań, mających na celu rozwiązanie problemów demograficznych i pułapek rozwoju talentów;
  - potrzeba inwestycji w umiejętności, w szczególności w edukację dorosłych oraz umiejętności cyfrowe i ekologiczne.

Zmiany w stosunku do wersji dokumentów z dnia 1 października 2024 r.

Formularz oceny przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Ocena sytuacji społeczno-gospodarczej regionu - konkluzje:

- Zidentyfikowane na etapie programowania FEL 2021-2027 **wyzwania** oraz zaplanowane w programie **obszary interwencji** pozostają nadal **aktualne**, nie wymagają modyfikacji i powinny być kontynuowane.
- Ze względu na **zmianę sytuacji społeczno-gospodarczej** (inflacja, wzrost wynagrodzeń, demografia, wpływ bliskości granicy z Ukrainą i Białorusią):
  - ✓ zaktualizowano wartości docelowe wskaźników produktu i rezultatu na 2029 r.;
  - ✓ w ramach CS 4k) w zakresie usług społecznych dodano nowy typ projektu „**Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających usługi społeczne**”;
  - ✓ zaproponowano zmniejszenie alokacji na IF na rzecz dotacji w ramach CS 2(i) i CS 2(ii) – łącznie z 343 848 539 EUR na 174 006 163 EUR, tj. o 169 842 376 EUR.

Elementy wpływające na ocenę sytuacji społeczno-gospodarczej regionu

– w kontekście instrumentów finansowych

Wpływ wojny za
wschodnią granicą
– ograniczenie
importu paliw
energetycznych
czy samej energii

Wpływ wojny za
wschodnią granicą
– Lubelskie jako
region
o podwyższonym
ryzyku
prowadzenia
biznesu

Prawne
ograniczenia,
dotyczące
zaciągania
pożyczek przez
JST

Zmiany w stosunku do wersji dokumentów z dnia 1 października 2024 r.

Projekt zmiany FEL 2021-2027

- ❑ **(-) (autokorekta IZ PR) W Priorytecie IV Efektywne wykorzystanie energii, CS 2(i), EFRR** doprecyzowano dotychczas proponowaną zmianę poprzez dodanie zapisu: **„Możliwe będzie wsparcie instalacji hybrydowych systemów ogrzewania o znacznym udziale energii z OZE, takich jak połączenie kotła z energią słoneczną termiczną lub pompą ciepła.”**.

Autokorekta ma na celu **dopuszczenie do wsparcia instalacji hybrydowych systemów ogrzewania o znacznym udziale energii ze źródeł odnawialnych**, takich jak połączenie kotła z energią słoneczną termiczną lub pompą ciepła. Przedmiotowe wsparcie jest dopuszczane zapisami motywu 14 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

W związku z modyfikacją zapisów w przedmiotowym obszarze, w opisie CS 2(i) zaistniała także konieczność wprowadzenia zmian technicznych (bez wpływu na treść merytoryczną) w celu utrzymania dopuszczalnej liczby znaków, określonej w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Projekt zmiany FEL 2021-2027

- ❑ **(-) (modyfikacja zmiany w związku z uwagą MFiPR) W Priorytecie IX Zaspokajanie potrzeb rynku pracy, CS 4b), EFS+ -** przeformułowano nazwy typów projektów, dotyczących budowania potencjału partnerów społecznych oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego (OSO), w sposób niezawężający grupy docelowej do pracowników tych podmiotów/organizacji oraz zakresu wsparcia ukierunkowanego wyłącznie na podnoszenie kwalifikacji/kompetencji.

Pierwotnie proponowane brzmienie nowych typów projektów:

- „Typ nr 4: Podnoszenie kwalifikacji, kompetencji pracowników podmiotów spełniających definicję partnera społecznego wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy.
- „Typ nr 5: Podnoszenie kwalifikacji, kompetencji pracowników podmiotów spełniających definicję organizacji społeczeństwa obywatelskiego wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy.”

Brzmienie nowych typów projektów po uwzględnieniu uwagi MFiPR:

- „Typ nr 4: Budowanie potencjału partnerów społecznych działających w obszarze rynku pracy poprzez m.in. podnoszenie kwalifikacji/kompetencji przedstawicieli partnerów społecznych oraz wymianę doświadczeń w zakresie lokalnego/regionalnego rynku pracy.”
- „Typ nr 5: Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających w obszarze rynku pracy poprzez m.in. podnoszenie kwalifikacji/kompetencji przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz wymianę doświadczeń w zakresie lokalnego/regionalnego rynku pracy.”

- ❑ (-) **(modyfikacja zmiany w związku z uwagą Ministerstwa Zdrowia) W Priorytecie VIII Zwiększanie spójności społecznej, w CS 4k) doprecyzowano zapis:** „Zakłada się działania zwiększające dostęp do świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, poprzez wsparcie form opieki innych niż całodobowe **instytucjonalne szpitalne**” poprzez dodanie określenia „**instytucjonalne szpitalne**” - zmiana wynika z faktu, że możliwe do realizacji są stacjonarne formy np. dzienne. Nie jest możliwa realizacja wsparcia w formie całodobowej poprzez umieszczanie osób w placówkach całodobowych w **instytucjonalnych szpitalnych** formach. Działania możliwe do realizacji będą skupione przede wszystkim na pierwszym i drugim poziomie referencyjnym i nie będą obejmowały wsparcia trzeciego poziomu referencyjnego (szpitalnego całodobowego) w systemie ochrony zdrowia. Przy czym możliwe jest wspieranie miejsc opieki krótkoterminowej np. hosteli, które nie mają formy **instytucjonalnej szpitalnej**.

Projekt zmiany FEL 2021-2027

- ☐ **(+)** W zakresie instrumentów finansowych w **Priorytecie IV Efektywne wykorzystanie energii**, w **CS 2(i) rozszerzono wsparcie dotacyjne w obszarze efektywności energetycznej na wszystkie inwestycje oraz w CS 2(ii) wprowadzono wsparcie dotacyjne w obszarze OZE w zakresie wszystkich inwestycji**. Dotychczasowy projekt zmiany FEL 2021-2027 zakładał, aby wsparciem dotacyjnym mogły zostać objęte inwestycje zlokalizowane na terenie gmin, w których dochód podatkowy gminy (wskaźniki Gg) będzie niższy od uśrednionej wartości dla województwa. Powyższe wynika z propozycji zgłoszonej podczas dyskusji na KM FEL.
- ☐ Projekt zmiany programu FEL 2021-2027 **nie uległ zmianie w zakresie wysokości zmniejszenia alokacji na instrumenty finansowe** (169 842 376 EUR).
- ☐ W kontekście zmian dotyczących **instrumentów finansowych** należy wskazać, że kwestia jest przedmiotem **odrębnych rozmów z Komisją Europejską**. Dokumenty przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 zostały rozszerzone o analizę sytuacji społeczno-gospodarczej regionu w kontekście planowanego zmniejszenia alokacji na instrumenty finansowe w programie FEL 2021-2027
- ☐ Spotkanie on-line pomiędzy Komisją Europejską a Instytucją Zarządzającą FEL dedykowane kwestii instrumentów finansowych w FEL 2021-2027 miało miejsce w dniu **12 grudnia 2024 r.**
- ☐ Następnie w dniu **17 grudnia 2024 r.** KE skierowała do IZ PR dodatkowe uwagi i pytania. Stanowisko Instytucji Zarządzającej w tym zakresie zostało przekazane KE w dniu **13 stycznia 2025 r.** KE **odpowiedziała w dniu 24 stycznia 2025 r.**, wskazując konieczność dalszej argumentacji. Kolejne stanowisko w sprawie IZ PR przekazała KE w dniu **2 lutego 2025 r.**

Kwestia przesunięcia środków z IF na dotacje w zakresie efektywności energetycznej - CS 2(i) i odnawialnych źródeł energii - CS 2(ii)

**Stanowisko Związku Banków Polskich
z dnia 4 lutego 2025 r.,**

w którym środowisko bankowe wyraża zaniepokojenie zamiarem przesuwania środków z instrumentów finansowych na dotacje.

Pismo Zarządu **Związku Gmin Lubelszczyzny**
z dnia 11 grudnia 2024 roku, w sprawie konieczności wprowadzenia zmian w Umowie Partnerstwa w zakresie dopuszczenia możliwości objęcia wsparciem dotacyjnym inwestycji w odnawialne źródła energii

Stanowisko **Banku Gospodarstwa Krajowego** wyrażone w mailu z dnia 30 grudnia 2024 r., wskazujące na dyskrecyjne prawo IZ FEL w zakresie określenia celu, zakresu i wysokości alokacji przeznaczonych na instrumenty finansowe

Stanowisko **Związku Przedsiębiorców i Pracodawców** z dnia 5 lutego 2025 r., wyrażające poparcie dla zmian w programie FEL 2021-2027 w kierunku zmniejszenia alokacji na instrumenty finansowe w ramach Celu Polityki 2

Stanowisko **Związku Pracodawców Business Centre Club** z dnia 5 lutego 2025 r., wyrażające poparcie dla zmian w programie FEL 2021-2027 w zakresie zmniejszenia alokacji na instrumenty finansowe

Zmiany w stosunku do wersji dokumentów z dnia 1 października 2024 r.

Projekt zmiany FEL 2021-2027

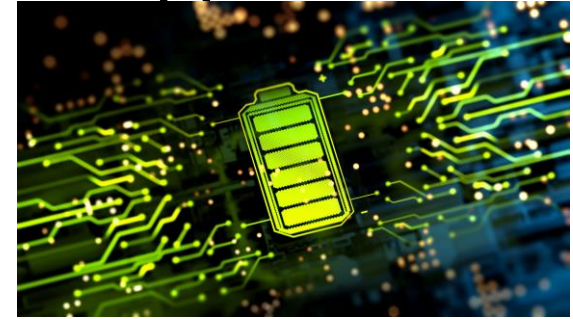
- ☐ (-) Kompleksowo zaktualizowano informacje w zakresie **spełniania podstawowych warunków horyzontalnych i tematycznych** (Rozdział 4. Warunki podstawowe programu FEL oraz Aneks nr 5 do FEL 2021-2027) – zgodnie z informacjami przekazanymi przez MFiPR.
- ☐ (-) **Dostosowano wysokość alokacji na poszczególne kategorie interwencji** w zakresie indykatywnego podziału zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji w CS 4h), CS 4j), CS 4k), CS 4l), CS 4e), CS 4f) do realokacji środków EFS+, zatwierdzonych w SZOP FEL 2021-2027.
- ☐ **W wyniku aktualizacji danych według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. modyfikacji nie uległy zaproponowane uprzednio zmiany w zakresie wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu.**
- ☐ **Modyfikacji nie uległa także propozycja zagospodarowania kwoty elastyczności w FEL 2021-2027, która wynosi 391 680 696 EUR (alokacja kwoty elastyczności jest najistotniejszą kwestią w ramach przeglądu śródkresowego).**

(+) PROPOZYCJA OSTATECZNEJ ALOKACJI KWOTY ELASTYCZNOŚCI (FA – flexibility amount) (art. 18 ust. 2 rozporządzenia ogólnego)

Cel polityki lub pomoc techniczna	Priorytet	Kwota elastyczności	Zmiana kwoty elastyczności	Udział kwoty elastyczności w Priorytecie w stosunku do kwoty elastyczności na Fundusz w całym programie - przed zmianą	Kierunek realokacji	Wartość kwoty elastyczności w Priorytecie po zmianie	Udział kwoty elastyczności w Priorytecie w stosunku do kwoty elastyczności na Fundusz w całym programie - po zmianie
CP1	Priorytet 1	17 979 293,00	-9 000 000,00	6,46%	Przeniesienie z Priorytetu 1, CS 1(i) – Działanie 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw - 7 911 000 EUR i z CS 1(i) – Działanie 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej - 1 089 000 EUR na Priorytet 2, CS 1(ii) – Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP	8 979 293,00	3,23%
CP1	Priorytet 2	26 078 325,00	9 000 000,00	9,37%	Przeniesienie na Priorytet 2, CS 1(ii) – Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP z CS 1(i) – Działanie 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw – 7 911 000 EUR i z CS 1(i) – Działanie 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej - 1 089 000 EUR	35 078 325,00	12,60%
CP2	Priorytet 3	37 711 985,00	-16 341 129,00	13,55%	Przeniesienie z Priorytetu 3, CS 2(iv) – 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne - 9 338 000 EUR i z CS 2(iv) – Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy - 7 003 129 EUR na Priorytet 4, CS 2(i) – Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach	21 370 856,00	7,68%
CP2	Priorytet 4	53 075 097,00	16 341 129,00	19,07%	Przeniesienie na Priorytet 4, CS 2(i) – Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach z CS 2(iv) – 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne - 9 338 000 EUR i z CS 2(iv) – Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy - 7 003 129 EUR	69 416 226,00	24,94%
CP2	Priorytet 5	20 456 317,00	0,00	7,35%	ND	cała FA pozostaje w Priorytecie	7,35%
CP3	Priorytet 6	36 821 370,00	0,00	13,23%	ND	cała FA pozostaje w Priorytecie	13,23%
CP4	Priorytet 7	37 934 639,00	0,00	13,63%	ND	cała FA pozostaje w Priorytecie	13,63%
CP4	Priorytet 8	41 955 817,00	6 088 571,00	37,01%	Przeniesienie na Priorytet 8, CS 4h) – Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa z CS 4a) – Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa - 4 175 618,00 EUR i z CS 4b) – Działanie 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy - 1 912 953,00 EUR	48 044 388,00	42,38%
CP4	Priorytet 9	36 967 825,00	-6 088 571,00	32,61%	Przeniesienie z Priorytetu 9, CS 4a) – Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa - 4 175 618,00 EUR i z CS 4b) – Działanie 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy - 1 912 953,00 EUR na Priorytet 8, CS 4h) – Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa	30 879 254,00	27,24%
CP4	Priorytet 10	29 848 599,00	0,00	26,33%	ND	cała FA pozostaje w Priorytecie	26,33%
CP5	Priorytet 11	37 155 351,00	0,00	13,35%	ND	cała FA pozostaje w Priorytecie	13,35%
PT EFS+	Priorytet 12	4 591 220,00	0,00	4,05%	ND	cała FA pozostaje w Priorytecie	4,05%
PT EFRR	Priorytet 13	11 104 858,00	0,00	3,99%	ND	cała FA pozostaje w Priorytecie	3,99%
FA w ramach EFRR		278 317 235,00		100,00%	elastyczność EFRR	278 317 235,00	100,00%
FA w ramach EFS+		113 363 461,00		100,00%	elastyczność EFS+	113 363 461,00	100,00%
SUMA		391 680 696,00			SUMA	391 680 696,00	

REALOKACJE ŚRODKÓW W ZAKRESIE KWOTY ELASTYCZNOŚCI (+)

EFRR

CS 1(i) – Działanie 1.2
Infrastruktura
wspomagająca rozwój
technologiczny
przedsiębiorstw
-7 911 000 EUR

CS 1(ii) – Działanie
2.4 Cyfryzacja
lubelskich MSP
+ 9 000 000 EUR

Propozycja zmiany zgodna z Zaleceniami Rady dla Polski, które przewidują konieczność podjęcia w latach 2024 i 2025 działań mających na celu wspieranie inwestycji prywatnych przez propagowanie cyfryzacji przedsiębiorstw (Zalecenie nr 3).

CS 1(i) – Działanie 1.5
Specjalizacja gospodarki
regionalnej
-1 089 000 EUR

REALOKACJE ŚRODKÓW W ZAKRESIE KWOTY ELASTYCZNOŚCI (+)

CS 2(iv) – 3.1
Bezpieczeństwo
ekologiczne
-9 338 000 EUR

CS 2(iv) – Działanie 3.2
Dostosowanie do zmian
klimatu i zapobieganie
powodziom i suszy
-7 003 129 EUR

CS 2(i) – Działanie
4.1 Wspieranie
efektywności
energetycznej w
budynkach
+ 16 341 129 EUR

EFRR

Propozycja zmiany zgodna z Zaleceniami Rady dla Polski, które przewidują konieczność podjęcia w latach 2024 i 2025 działań, mających na celu przyspieszenie stopniowego wycofywania paliw kopalnych w sektorze ciepłowniczym przez przejście na energię ze źródeł odnawialnych (Zalecenie nr 4).

REALOKACJE ŚRODKÓW W ZAKRESIE KWOTY ELASTYCZNOŚCI (+)

CS 4a) – Działanie 9.2
Aktywizacja zawodowa
-4 175 618,00 EUR

CS 4b) – Działanie 9.3
Wsparcie instytucji rynku
pracy
-1 912 953,00 EUR

CS 4h) – Działanie
8.1 Aktywizacja
społeczna i
zawodowa
+ 6 088 571 EUR

EFS+

Propozycja zmiany zgodna z Zaleceniami Rady dla Polski, które przewidują konieczność podjęcia w latach 2024 i 2025 działań, mających na celu zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy grup defaworyzowanych, w tym przez poprawę jakości domowej i środowiskowej formalnej opieki długoterminowej oraz dostępu do takiej opieki (Zalecenie nr 3).

Stanowisko IZ PR do uwag Członkiń i Członków KM FEL do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz autokorekty IZ PR

Lp.	Podmiot zgłaszający UWAGĘ	Dokument, którego dotyczy uwaga	Numer strony w dokumencie	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść UWAGI oraz proponowane nowe brzmienie zapisu wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
1.	MFiPR (DRP, ŁW)	Tabela zmian programu	-	Zmiany nr 7,9 i 88	Przedmiotowe zmiany dot. wprowadzenia dotacji wymagać będą uzyskania zgody KE.	IZ FEL przyjmuje do wiadomości.
2.	MFiPR (DRP, ŁW)	Tabela zmian programu	-	Zmiany nr 89-90	Zmiany powinny być uwarunkowane akceptacją KE dla zmian dot. wprowadzenia dotacji obok IF (dot. zmian 7,9 i 88).	IZ FEL przyjmuje do wiadomości.

Stanowisko IZ PR do uwag Członkiń i Członków KM FEL do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz autokorekty IZ PR

Lp.	Podmiot zgłaszający UWAGĘ	Dokument, którego dotyczy uwaga	Numer strony w dokumencie	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść UWAGI oraz proponowane nowe brzmienie zapisu wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
3.	MFIPR (DRP, ŁW)	Tabela zmian programu	-	Zmiana nr 86	Propozycja jest naruszeniem Linii Demarkacyjnej. Zmiana taka wymaga wcześniejszych uzgodnień z IK UP i IZ FEnKS w ramach kontraktu programowego.	Wyjaśnienie. IZ FEL zgłosiła propozycję zmian do Linii Demarkacyjnej w zakresie uwzględnienia możliwości wsparcia spółdzielni mieszkaniowych z poziomu regionalnego. Na spotkaniu koordynacyjnym z IZ PR w dniach 22-24 stycznia 2025 r. MFIPR wskazało działania podejmowane na rzecz ułatwiania wdrażania tych programów, wśród których znalazł się punkt dotyczący prac nad uelastycznieniem demarkacji m.in. w zakresie środowiska i energetyki. W przypadku nieuwzględnienia w tym procesie propozycji w zakresie możliwości objęcia wsparciem na poziomie regionalnym spółdzielni mieszkaniowych, IZ FEL świadoma jest konieczności uzgodnienia przedmiotowego odstępstwa w Kontrakcie Programowym.

Stanowisko IZ PR do uwag Członkiń i Członków KM FEL do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz autokorekty IZ PR

Lp.	Podmiot zgłaszający UWAGĘ	Dokument, którego dotyczy uwaga	Numer strony w dokumencie	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść UWAGI oraz proponowane nowe brzmienie zapisu wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
4.	MFIPR (DRP, ASz)	Tabela zmian programu	-	Zmiany nr 15, 16, 206, 207	Zgodnie ze stanowiskiem KE w przypadku budowy nowej infrastruktury projekt może obejmować komponent oświetlenia ulicznego, jeżeli jest on integralną częścią projektu i nie stanowi jego <u>dominującego elementu</u>. W związku z powyższym sugeruje się zmianę proponowanego zapisu na: „Inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane wyłącznie jako uzupełniający element inwestycji, w formie przewidzianej dla danego typu projektu.”	Uwaga nieuwzględniona. Zaproponowane przez IZ FEL zapisy mają charakter porządkujący. Kwestia dotycząca niedominującego charakteru była już wcześniej uzgodniona z Komisją Europejską. Takie sformułowanie jest spójne z ogólną polityką wspierania tego typu inwestycji: dotacja na wymianę oświetlenia ma być <u>wyjątkiem</u> od głównej zasady polegającej na finansowaniu takich inwestycji poprzez IF i dotyczyć tylko takich projektów, których celem głównym nie są kwestie związane z efektywnością energetyczną. W takich przedsięwzięciach oświetlenie może być co prawda elementem niezbędnym, ale tylko o charakterze niedominującym.

Stanowisko IZ PR do uwag Członkiń i Członków KM FEL do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz autokorekty IZ PR

Lp.	Podmiot zgłaszający UWAGĘ	Dokument, którego dotyczy uwaga	Numer strony w dokumencie	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść UWAGI oraz proponowane nowe brzmienie zapisu wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
5.	Ministerstwo Zdrowia	Przegląd śródkresowy	Zmiana nr 142 w wykazie zmian Str. 159 programu FE dla Lubelskiego 2021-2027	Przed zmianą: Zakłada się działania zwiększające dostęp do świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, poprzez wsparcie form opieki innych niż stacjonarne. Po zmianie: Zakłada się działania zwiększające dostęp do świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, poprzez wsparcie form opieki innych niż całodobowe instytucjonalne.	Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień z dnia 19 czerwca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1285) do świadczeń gwarantowanych realizowanych w warunkach stacjonarnych psychiatrycznych zalicza się zarówno świadczenia realizowane w szpitalnym oddziale całodobowym, jak i świadczenia dla osób z zaburzeniami psychicznymi udzielane w miejscu chronionego zakwaterowania. W ocenie MZ istnieje potrzeba zmiany zapisu, niemniej jednak proponowana treść może budzić wątpliwości z uwagi na brak jednolitej definicji pojęcia opieki instytucjonalnej zarówno na poziomie ogólnym, jak i w odniesieniu do opieki psychiatrycznej. Jedną z cech opieki instytucjonalnej jest odbywanie wszystkich aspektów aktywności życiowej w tym samym miejscu i pod opieką/nadzorem określonej kadry. Cechy te posiada zarówno opieka w szpitalnym oddziale całodobowym, jak i całodobowa opieka świadczona w hostelu. W celu jednoznacznego podkreślenia znaczenia miejsc chronionego zakwaterowania takich jak hostel, dla zmiany sposobu udzielania świadczeń (odejścia od opieki świadczonej w ramach całodobowego oddziału szpitalnego) proponujemy zmianę na „całodobowe szpitalne”.	Uwaga uwzględniona. W świetle przytoczonej przez Ministerstwo Zdrowia podstawy prawnej i uzasadnienia dla zaproponowanej zmiany zapisów, IZ FEL uwzględnia uwagę w zakresie doprecyzowania form stacjonarnych, które nie mogą być wspierane w ramach FEL 2021-2027. Zapis po uwzględnieniu zmiany będzie brzmiał następująco: „Zakłada się działania zwiększające dostęp do świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, poprzez wsparcie form opieki innych niż całodobowe szpitalne.”

Stanowisko IZ PR do uwag Członkiń i Członków KM FEL do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz autokorekty IZ PR

Lp.	Podmiot zgłaszający UWAGĘ	Dokument, którego dotyczy uwaga	Numer strony w dokumencie	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść UWAGI oraz proponowane nowe brzmienie zapisu wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
6.	MFIPR (IK UP EFS+)	Wykaz zmian w FEL 2021-2027	Zmiana nr 158	EFS+.CP4.L, FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej, finanse	Zmiany powinny dotyczyć programu, nie - SZOP.	Uwaga uwzględniona. W Wykazie zmian w FEL 2021-2027, IZ FEL wykazała informacje o realokacjach przeprowadzonych w ramach aktualizacji SZOP FEL 2021-2027, mając na względzie transparentność tych modyfikacji (realokacje w SZOP mają bezpośrednie przełożenie na wysokość alokacji na poszczególne kody interwencji). Niemniej jednak, w związku z uwagą MFIPR, usunięto konsekwentnie w całym Wykazie zmian wszystkie wiersze, w których wykazano realokacje w ramach SZOP FEL 2021-2027 (EFS+: wiersze o numerach 151, 158, 166, 187, 199 oraz EFRR: wiersze o numerach 45 i 55). Jednocześnie należy podkreślić, że w każdym przypadku zmiany w wysokości alokacji na poszczególne kategorie interwencji w wyniku realokacji w SZOP FEL 2021-2027 były wskazane w Wykazie zmian i nie ulegają zmianie.

Stanowisko IZ PR do uwag Członkiń i Członków KM FEL do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz autokorekty IZ PR

Lp.	Podmiot zgłaszający UWAGĘ	Dokument, którego dotyczy uwaga	Numer strony w dokumencie	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść UWAGI oraz proponowane nowe brzmienie zapisu wraz z uzasadnieniem
7.	MFIPR (IK UP EFS+)	Wykaz zmian w FEL 2021-2027	Zmiana nr 173	EFS+.CP4.B, FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy zakres wsparcia, typy projektów	Proszę o przeanalizowanie założeń nowego typu projektu: Podnoszenie kwalifikacji, kompetencji pracowników podmiotów spełniających definicję partnera społecznego wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy - pod kątem wątpliwości przedstawionych poniżej. Jeżeli to wsparcie ma być skierowane do pracowników etatowych organizacji pracodawców i związków zawodowych, to proszę zwrócić uwagę, że wg danych GUS za 2022 r. w sumie w skali kraju takich osób było 2,5 tys. Organizacje te opierają się przede wszystkim na pracy społecznej swoich członków. Poza tym ukierunkowanie tych szkoleń na potrzeby regionalnego rynku pracy w przypadku tej grupy docelowej również budzi istotne wątpliwości. Organizacje partnerów społecznych wspierają pracowników i przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem potrzeb wynikających z regionalnego/lokalnego rynku pracy, poprzez realizację swoich zadań statutowych. Nie są to natomiast pracodawcy, których pracownicy powinni otrzymywać wsparcie wynikające z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy. W związku z tym działania podejmowane na rzecz organizacji partnerów społecznych powinny służyć raczej wzmocnieniu ich potencjału do realizacji zadań statutowych związanych ze wsparciem pracowników i przedsiębiorstw z uwzględnieniem potrzeb wynikających z regionalnego/lokalnego rynku pracy. Analogiczne podejście w opinii MFIPR powinno być stosowane w przypadku wsparcia rozwoju OSO (zgodnie z kodem interwencji celem jest budowanie zdolności OSO).

Stanowisko IZ PR do uwag Członkiń i Członków KM FEL do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz autokorekty IZ PR

Lp.	Podmiot zgłaszający UWAGĘ	Dokument, którego dotyczy uwaga	Numer strony w dokumencie	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
cd. 7.	MFIPR (IK UP EFS+)	Wykaz zmian w FEL 2021-2027	Zmiana nr 173	EFS+.CP4.B, FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy zakres wsparcia, typy projektów	Uwaga uwzględniona. Proponuje się przeformułowanie nazwy typów projektów dotyczących budowania potencjału partnerów społecznych oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego (OSO), w sposób niezawężający grupy docelowej do pracowników tych podmiotów/organizacji oraz zakresu wsparcia ukierunkowanego wyłącznie na podnoszenie kwalifikacji/kompetencji. Dotychczasowe brzmienie proponowanej zmiany: – Typ nr 4: Podnoszenie kwalifikacji, kompetencji pracowników podmiotów spełniających definicję partnera społecznego wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy. – Typ nr 5: Podnoszenie kwalifikacji, kompetencji pracowników podmiotów spełniających definicję organizacji społeczeństwa obywatelskiego wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy. Nowe brzmienie typu projektów: – Typ nr 4: Budowanie potencjału partnerów społecznych działających w obszarze rynku pracy poprzez m.in. podnoszenie kwalifikacji/kompetencji przedstawicieli partnerów społecznych oraz wymianę doświadczeń w zakresie lokalnego/regionalnego rynku pracy. – Typ nr 5: Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających w obszarze rynku pracy poprzez m.in. podnoszenie kwalifikacji/kompetencji przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz wymianę doświadczeń w zakresie lokalnego/regionalnego rynku pracy.

Stanowisko IZ PR do uwag Członkiń i Członków KM FEL do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz autokorekty IZ PR

Lp.	Podmiot zgłaszający UWAGĘ	Dokument, którego dotyczy uwaga	Numer strony w dokumencie	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść UWAGI oraz proponowane nowe brzmienie zapisu wraz z uzasadnieniem
8.	IZ PR	Wykaz zmian w FEL 2021-2027 Projekt zmiany FEL 2021-2027	Zmiana nr 87 Str. 98	CS 2(i), Sekcja „Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparci”	Autokorekta. Modyfikacja dotychczas proponowanej zmiany: Dotychczasowa propozycja zmiany: "Możliwa będzie wyłącznie wymiana pieców węglowych na OZE lub piece gazowe, według hierarchii: 1. OZE. 2. piece gazowe, przy czym preferowane będzie podłączenie do sieci ciepłowniczej lub OZE, tam gdzie będzie to możliwe technicznie lub uzasadnione ekonomicznie, z zastrzeżeniem, że od 01.01.2025 r. nie będzie można wymieniać nieefektywnych indywidualnych źródeł ciepła, opartych o paliwa stałe na indywidualne kotły zasilane gazem ziemnym (lub innymi paliwami kopalnymi), z wyjątkiem kotłów wybranych do wsparcia przed 2025." Brzmienie zmiany po modyfikacji: „Premiowane będą projekty wykazujące największą efektywność kosztową w powiązaniu z efektami oszczędnościowymi oraz redukcją emisji gazów cieplarn., a także przeciwdziałające ubóstwu energetycznemu oraz realizowane na obszarach o największych stężeniach pyłowych. Możliwa będzie wyłącznie wymiana pieców węglowych na OZE lub piece gazowe, według hierarchii: 1. OZE. 2. piece gazowe, przy czym preferowane będzie podłączenie do sieci ciepłowniczej lub OZE, tam gdzie będzie to możliwe technicznie lub uzasadnione ekonomicznie, z zastrzeżeniem, że od 01.01.2025 r. nie będzie można wymieniać nieefektywnych indywidualnych źródeł ciepła, opartych o paliwa stałe na indywidualne kotły zasilane gazem ziemnym (lub innymi paliwami kopalnymi), z wyjątkiem kotłów wybranych do wsparcia przed 2025. Możliwe będzie wsparcie instalacji hybrydowych systemów ogrzewania o znacznym udziale energii z OZE, takich jak połączenie kotła z energią słoneczną termiczną lub pompą ciepła."

Stanowisko IZ PR do uwag Członkiń i Członków KM FEL do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz autokorekty IZ PR

Lp.	Podmiot zgłaszający UWAGĘ	Dokument, którego dotyczy uwaga	Numer strony w dokumencie	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
cd. 8.	IZ PR	Wykaz zmian w FEL 2021-2027 Projekt zmiany FEL 2021-2027	Zmiana nr 87 Str. 98	CS 2(i), Sekcja „Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparci”	Autokorekta. Doprecyzowanie dotychczas proponowanej zmiany poprzez dodanie zapisu: „Możliwe będzie wsparcie instalacji hybrydowych systemów ogrzewania o znacznym udziale energii z OZE, takich jak połączenie kotła z energią słoneczną termiczną lub pompą ciepła.”. Autokorekta ma na celu dopuszczenie do wsparcia instalacji hybrydowych systemów ogrzewania o znacznym udziale energii ze źródeł odnawialnych, takich jak połączenie kotła z energią słoneczną termiczną lub pompą ciepła. Przedmiotowe wsparcie jest dopuszczane zapisami motywu 14 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401275). W związku z modyfikacją zapisów w przedmiotowym obszarze, zaistniała także konieczność wprowadzenia zmian technicznych (bez wpływu na treść merytoryczną) w celu utrzymania dopuszczalnej liczby znaków, określonej w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Fundusze Europejskie

Dziękuję za uwagę

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Wydarzenie współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Dodatkowa autokorekta Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Lp.	Podmiot zgłaszający UWAGĘ	Dokument, którego dotyczy uwaga	Numer strony w dokumencie	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść UWAGI oraz proponowane nowe brzmienie zapisu wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
1.	IZ PR	Wykaz zmian w FEL 2021-2027 Projekt zmiany FEL 2021-2027	Zmiana nr 117, 120, 122 Str. 145 - 146	Priorytet VIII Zwiększenie spójności społecznej, CS 4h), Sekcja „Interwencje w ramach Funduszy”	Wprowadzenie autokorekty, polegającej na usunięciu pierwotnie proponowanej zmiany w zakresie dodania typu projektu pn. „Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających ekonomię społeczną” oraz w zakresie rozszerzenia katalogu beneficjentów i grupy docelowej o „Organizacje społeczeństwa obywatelskiego”. Dodanie odrębnego typu projektu miało na celu zachowanie spójności programu FEL 2021-2027 z kodem interwencji zawartym w Programie w CS 4h): 08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Obecnie, przedmiotowy kod 08 odnosić się będzie wyłącznie do wsparcia w ramach typu projektu skierowanego na budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w ramach obszaru: aktywizacja społeczna i zawodowa również zaplanowanego w ramach CS 4h).	Autokorekta Rezygnacja ze zmiany jest następstwem wyjścia naprzeciw zgłoszonej przez Członków i Członkinie KM FEL oraz ich zastępców propozycji zmian w programie FEL 2021-2027, przedstawionej w piśmie z dnia 15 listopada 2024 br. i dodania nowego typu projektu w ramach CS k) w zakresie usług społecznych. Zgodnie z powyższymi ustaleniami w ramach działań w zakresie ekonomii społecznej zdecydowano o rezygnacji ze wsparcia w obszarze budowania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Zostało to wyrażone w odpowiedzi Pana Jarosława Stawiarskiego, Marszałka Województwa Lubelskiego z dnia 22 listopada 2024 r.

Dodatkowa autokorekta Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Lp.	Podmiot zgłaszający UWAGĘ	Dokument, którego dotyczy uwaga	Numer strony w dokumencie	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść UWAGI oraz proponowane nowe brzmienie zapisu wraz z uzasadnieniem	Stanowisko Instytucji Zarządzającej
1.	IZ PR	Wykaz zmian w FEL 2021-2027 Projekt zmiany FEL 2021-2027	Zmiana nr 117, 120, 122 Str. 145 - 146	Priorytet VIII Zwiększenie spójności społecznej, CS 4h), Sekcja „Interwencje w ramach Funduszy”		1. Typ projektu w zakresie ekonomii społecznej: <u>Pierwotnie proponowana zmiana:</u> Dodanie typu projektu pn. „Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających ekonomię społeczną.” <u>Brzmienie zapisów po autokorekcie:</u> Brak zapisu (cofnięcie proponowanej zmiany). 2. Katalog beneficjentów w zakresie ekonomii społecznej: <u>Pierwotnie proponowana zmiana:</u> Rozszerzenie katalogu beneficjentów o organizacje społeczeństwa obywatelskiego. <u>Brzmienie zapisów po autokorekcie:</u> Brak zapisu (cofnięcie proponowanej zmiany). 3. Katalog grup docelowych w zakresie ekonomii społecznej: <u>Pierwotnie proponowana zmiana:</u> Rozszerzenie katalogu grup docelowych o organizacje społeczeństwa obywatelskiego. <u>Brzmienie zapisów po autokorekcie:</u> Brak zapisu (cofnięcie proponowanej zmiany).

Typy projektów w zakresie ekonomii społecznej - CS 4h)

Przed zmianą:

- Usługi wsparcia rozwoju ES dla PES i PS, w tym usługi animacyjne, inkubacyjne i biznesowe OWES.
- Wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w PS.
- ~~– Usługi wspierające rozwój PS realizowane w szczególności za pośrednictwem BUR.~~
- Działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji i doświadczenia zawodowego pracowników PES.
- – Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających ekonomię społeczną.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Po zmianie (cofnięcie proponowanej zmiany):

- Usługi wsparcia rozwoju ES dla PES i PS, w tym usługi animacyjne, inkubacyjne i biznesowe OWES.
- Wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w PS.
- ~~– Usługi wspierające rozwój PS realizowane w szczególności za pośrednictwem BUR.~~
- Działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji i doświadczenia zawodowego pracowników PES.

Katalog beneficjentów w zakresie ekonomii społecznej - CS 4h)

Przed zmianą:

Katalog beneficjentów Ekonomia Społeczna

— Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej,

 Organizacje społeczeństwa obywatelskiego. ~~Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w szczególności jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe.~~

Po zmianie (cofnięcie proponowanej zmiany):

Katalog beneficjentów Ekonomia Społeczna

— Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej. |

Katalog grup docelowych w zakresie ekonomii społecznej - CS 4h)

Przed zmianą:

Ekonomia Społeczna

- Podmioty ekonomii społecznej
- Podmioty deklarujące chęć przekształcenia się w przedsiębiorstwo społeczne
- Osoby ~~lub rodziny wykluczone lub~~ zagrożone ~~ubóstwem i~~ wykluczeniem społecznym, w tym osoby uciekające z terenu Ukrainy, ~~oraz otoczenie tych osób (m.in. rodzina, środowisko lokalne)~~. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym to osoby, o których mowa w art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej
- ~~Osoby biernie zawodowo~~
- ~~Osoby w kryzysie bezdomności, uzależnione od alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających, zwalniane z zakładów karnych, osoby spełniające kryteria, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej~~
- Osoby fizyczne planujące założenie PES/PS lub podjęcie pracy w PS
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego

Po zmianie

(cofnięcie proponowanej zmiany):

Ekonomia Społeczna

- Podmioty ekonomii społecznej
- Podmioty deklarujące chęć przekształcenia się w przedsiębiorstwo społeczne
- Osoby ~~lub rodziny wykluczone lub~~ zagrożone ~~ubóstwem i~~ wykluczeniem społecznym, w tym osoby uciekające z terenu Ukrainy, ~~oraz otoczenie tych osób (m.in. rodzina, środowisko lokalne)~~. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym to osoby, o których mowa w art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej
- ~~Osoby biernie zawodowo~~
- ~~Osoby w kryzysie bezdomności, uzależnione od alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających, zwalniane z zakładów karnych, osoby spełniające kryteria, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej~~
- Osoby fizyczne planujące założenie PES/PS lub podjęcie pracy w PS